

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglas: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 14. Telefon 360
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
Pokopisi se ne vračajo.
Čim je priložiti znamko
za odgovor.

Nova Karlova avantura!

Budimpešta, 22. okt. Madžarski dopisni urad javlja uradno: Kralj Karlova poročajo: Kralj Karlo je dne 21. oktobra dospel semkaj. Stališče madžarske vlade napram nepričakovanemu dogodku je, da kralj Karlo v zmislu zakona iz leta 1920 za sedaj ne more prevzeti izvrševanje vladarskih pravic in da mora ozemlje zopet zapustiti. Vlada je odredila vse potrebno.

Dunaj, 22. okt. Po poročilu, ki je došlo nocoj tukajšnji ententni misiji, je bivši cesar Karlo včeraj popoldne z letalom dospel v Sopronj.

Dunaj, 22. okt. »Neues Wiener Abendblatt« objavlja zasebno vest, da se je bivši kralj Karlo sporazumel s Horthyjem, predno je poletel na Madžarsko.

Dunaj, 22. okt. (Izv.) Po semkaj dospelih poročilih je z razkraljem Karlom dospela na aeroplanu tudi njegova soproga Cita. Za dostojen sprejem je bilo že nekaj dni poprej v Sopronju vse pripravljeno. Na svojem poletu čez gornjo Inovo dolino je razkralj letal iz aeroplana letake, v katerih pozivlja prebivalstvo, da se izreče za monarhijo.

Bern, 22. okt. Pri družbi »Ad Astra« je bil v sredo naročen aparat in plačani vozni listki za štiri osebe za polet v

Ženevo in nazaj. Za polet je bil določen aparat »C. H. 59«. V četrtek opoldne se je letalo dvignilo. Namesto štirih pasazirjev je sedlo v letalo pet pasazirjev, ki so se bili pripeljali v dveh avtomobilih. Letalo je odletelo iz Dübendorfa in ni prišlo nazaj. Družba »Ad Astra« je vse to javila oblastem.

Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Od uglednih diplomatov antante smo prejeli naslednje poročilo. Razkralj Karlo je v resnici včeraj okoli poldneva na aeroplanu, ki je nosil znamko Z H 51, prispel v Sopronj. Takoj so se zbrali okoli njega častniki ortenburškega detašmaja, ki so ga navdušeno sprejeli. Nato je defilirali pred Karlom cel ortenburški detašma. Medtem so dospeli tudi še častniki ostalih, na zap. Madžarskem se nahajajočih vojaških posadk ter položili razkralju prisego. Nato je Karlo izdal proklamacijo, v kateri objavlja nastop nove vlade. Ministrskim predsednikom je imenoval Rakovskega. Poleg tega so imenovani v novo vlado grofa Andrássy in Appony ter dr. Graf. Na večer tega dne so se vršila potem posvetovanja, katerih rezultat je bil sklenjen pohod na Budimpešto. Ta sklep se je najbrže že danes izvedel.

PRVI VTISI KARLOVEGA PRIHODA.

Innsbruck, 22. okt. »Alpenland« piše v članku, v katerem razpravlja o povratku razkralja Karla na Madžarsko, da bo Tirolska hodila svoja pota, ako bi se na Dunaju hotel podvzeti ukrep za vzpostavitev monarhističnega režima.

Gradec, 22. okt. Z ozirom na razburjenje, ki se je polastilo prebivalstva radi povratka razkralja Karla na Madžarsko in z ozirom na nastalo nevarnost, ki preti obstoju avstrijske republike, je imela štajerska deželna vlada plenarno sejo, na kateri je sklenila izdati proglas na prebivalstvo, ki ga pozivlje, naj z vsemi močmi vzdrži gospodarski red. V proglasu se zagotavlja, da so podvzeti ukrepi proti vsaki nevarnosti.

Gradec, 22. okt. »Arbeiterwille« piše z ozirom na prihod razkralja Karla v Sopronj, da si je razkralj Karlo podrl s tem svojim korakom vse mostove za povratek v Švico, ker mu švicarski zvezni svet ne bo mogel več dovoliti zavetišča z ozirom na prelomljeno častno besedo, da ne bo poskušal nobenih novih pustolovščin. Povratek Karla pomenja tudi nevarnost za nasledstvene države, združene v mali ententi, ki bodo gotovo tudi posredovale v Budimpešti. Pričakovati je, da bodo svojo več ali manj pasivno vlogo opustile. Avstrijska socialna demokracija gleda mirno in odločno na razvoj dogodkov. Socialno demokratsko stranko vodstvo za Štajersko je izdalo tudi proglas na delavstvo.

Dunaj, 22. okt. Osebnosti in tovarni promet na Madžarsko preko Ebenfurta je ustavljen.

Budimpešta, 22. okt. Od petka zvečer so telefonske zveze med Budimpešto in Zahodno Ogrsko prekinjene. Iz Subotice javljajo, da je vojaško zasedlo javna poslopja. Vladi, ki vozijo preko Zahodne Ogreske v Avstrijo, davi niso odšli iz Budimpešte. Vseled tega ni mogla odgovoriti zadnja skupina madžarske delegacije, ki je hotela potovati preko Dunaja v Portorož.

Dunaj, 22. oktobra. (Izv.) Radi povratka bivšega cesarja Karla na Madžarsko, je zvezna vlada odredila zaporo meje proti Madžarski. Istodnevno je odredila tudi ustavljenje vseh vlakov na Madžarsko.

Dunaj, 22. okt. Kakor javlja »Wiener Mittags«, so se takoj, ko je dospela vest o prihodu razkralja Karla v Sopronj, sestali zvezni kancelar dr. Schober, zvezni minister za notranje stvari dr. Waber in zvezni minister za vojsko Wächter k posvetovanju, da razpravljajo o posledicah za Avstrijo, ki

POZIV MADŽARSKE VLADE ŠOPRONJU IN OKOLICI.

Budimpešta, 22. okt. Kakor se zahtuje, da madžarska vlada trdno odločena, da uveljavi z vsemi sredstvi svoje stališče, ki ga je označila v službenem komuniqueju. Od strani Anglije je bila izvršena ustna demarš, v kateri Anglija protestira, da bi prevzel razkralj Karlo vodstvo države. Madžarski ministrski svet je v permanenti. V Budimpešti vlada mir, tudi delavstvo se zdrži mirno. Vlada je izdala na prebivalstvo proglas, v katerem ga pozivlje k redu in miru.

Budimpešta, 21. okt. Ministrski predsednik grof Bethlen je izdal proklamacijo, v kateri veli vlada glede beneškega dogovora, da pričakuje, da bo vsak državljan izpolnil v pogodbi prejetih obveznosti smatral za svojo najsvetejšo patrijotično dolžnost. Zahodno-madžarski vstaji se pozivlje, naj ukinejo upor in naj se vrnejo k mirnemu delu. »Sopronj in okolica«, veli proklamacija, ki smo jo smatrali že za izgubljeni, ostaneta naša in omogočena je poprava v mirovni pogodbi

določenih mej. Ne bojte se za usodo sobojevnikov. Uporniki se ne smejo preganjati zaradi upora. Zavarovali smo tudi usodo uradnikov. Nadaljni upor pa bi ogrožal te uspehe ter imel za posledico, da bi uporabile velesile sankcije, ki bi domovino tirale v pogubo. Kdor se ravna po tem pozivu, dela patrijotično in sme pričakovati hvaležnost in priznanje naroda. Kdor pa se ne ravna po pozivu, greši proti najsvetejšim interesom dežele. Bili ste junaki v boju, bodite junaki tudi v samozatajevanju! —

K tej proklamaciji se sporoča Dunajskemu dopisnemu uradu od pristojne strani, da avstrijska vlada nima nobenega interesa za polemiko, ako izkuša madžarska vlada na način, ki se ji zdi primeren za mišljenje madžarskega prebivalstva, zavijati obveznosti, prevzete v Benetkah.

BETHLEN PRIPRAVLJAL PRIHOD KARLA.

Dunaj, 22. okt. (Izv.) V zvezi s Karlovim povratkom menijo tukajšnji, da se je z njegovim prihodom na Madžarsko položaj izredno otežkočil. Izključeno ni, da pride do kakšne oborožene akcije, zlasti ker se je Madžarska že dalj časa pripravljala na resen odpor in na oborožen nastop proti sosednjim državam. — Tudi je min. preds. Bethlen v svojem zadnjem govoru poudarjal, da je Karlo še vedno zakoniti madžarski kralj. Z ozirom na vse to je opravičeno mnenje, da madžarska vlada nele, da je bila obveščena o Karlovih novih načrtih, temveč je njegov prihod dejansko sama pripravljala in podpirala.

INTERVENCIJA VELIKE IN MALE ANTANTE?

Dunaj, 22. okt. (Izv.) Z ozirom na stališče Jugoslavije v danem položaju se našemu dopisniku javlja sledeče: Jugoslavija bo v slučaju, da bi Karlo res hotel nastopiti zopet vlado na Madžarskem, takoj nastopila. Jugoslovanske čete so pripravljene na pohod in splošno mnenje je, da bo Jugoslavija prva država male antante, ki se bo z oboroženo silo zoperstavila habsburškim prevratnim protestom. Po vestih, ki krožijo njen med Jugoslavijo in Čehoslovakovo dogovor. Tudi se vrše sedaj med Beogradom in Prago pogajanja o enotnem nastopu proti Madžarski. Vse momentano zavislo od tega, kako se bodo razvili nadaljnji dogodki na Madžarskem. Brezdvomno pa je, ako bo Karlo tudi sedaj prisiljen zapustiti Madžarsko, da bo potem pač za vedno odstranjena nevarnost podobnih dogodkov na ozemlju bivše Avstrije. Pa tudi Švica bi v tem slučaju za vedno zaprla svoja že itak preveč gostoljubna vrata avanturistom Karlu.

Budimpešta, 22. okt. (Izv.) Glasom semkaj dospelih poročil je Karlo že zapustil Sopronj, trianonske meje pa še ni prekorachil. Vest o dogodku je dospela v Budimpešto od vojaškega štabnega komandanta v Stein am Angeru, ter je bila nato še potrjena s pismom polkovnika Leharja. — Tukajšnji zastopniki antante so drug za drugim pri madžarski vladi vložili protest proti vrnitvi Karla na Madžarsko.

Budimpešta, 22. okt. Tukajšnji zastopniki entente so posamezno protestirali pri madžarski vladi proti povratku razkralja Karla. V teku današnjega dne se bo izročila madžarski vladi kolektivna nota z analogni mprotostom. Po vestih, ki krožijo tukaj, je razkralj Karlo že zapustil Sopronj, ni pa še prekorachil trianonske meje. Prve vesti o povratku Karla je prineslo v Budimpešto poročilo vojaškega štabnega poveljništva v Subotici in so bile kasneje potrjene po pismu polkovnika Leharja.

Praga, 22. okt. (Izv.) Čehoslovanska vlada je z ozirom na zopetni povratek razkralja Karla na Madžarsko ter z ozirom na komplikacije, ki utegnejo iz tega nepričakovanega dogodka slediti, zaprla vso mejo in ustavila ves promet napram Madžarski.

ITALIJA PROTI KARLU? (I)

Dunaj, 22. okt. (Izv.) O poteku in posledicah Karlove nove avanture sodijo antantini krogi različno. Tozadevno je naš korespondent od mednarodnih strani dobil sledeča poročila: Medtem, ko prevladuje v Parizu in Rimu mnenje, da bo novi položaj razkralja Karla končal na isti žalostni način kot njegov pomladan-

Marširajmo!

Karl Habsburg, ekscesar avstro-ogrski je prispel z letalom zopet na Madžarsko.

Reči moramo, da si je mož, oziroma, da so si oni, ki stoje za njim in vodijo njegove korake, dobro izbrali čas za njegov povratek. Italija, kot zakleta sovražnica slovanstva v srednji Evropi, je s spretno svojo diplomacijo potisnila za enkrat malo antanto v ozadje in jo oškodovala na mednarodnem ugledu. Izzvala je na albansko-jugoslovanski meji konflikt in s tem zaposlila v gotovi meri naše vojaštvo, obenem pa uvedla diplomatsko akcijo, ki naj bi privedla do odločitve v našo škodo. Madžarom pa je beneška konferenca nedvomno prinesla velik uspeh in dvignila njihovo samozavest.

Poklicali so Karla nazaj na Madžarsko. Jeli to samo poskus zopetne vpostavitve habsburškega prestola ali pa namerava Madžarska riskirati v ta namen tudi vojno, se po dosedanjih vesteh za enkrat še ne da reči. Verjetno pa je, da se je Madžarska pripravila na vse in bi se ne ustrašila niti intervencije z orožjem. Vsaj koncentracija madžarskega vojaštva na čehoslovanski meji kaže tako.

Jasno je, da moramo mi takoj jasno in točno zavzeti svoje stališče proti Karlovemu povratku. In to stališče mora ostati isto, kot je bilo ob zadnji njegovi ekskurziji letos pomladi. Toda sredstva morajo biti nedvomno ostrejša, ker protestne note pri Karlu in njegovih pomagačih očitno prav malo zaležejo.

Edino, kar bi zamejilo raščo madžarsko ekspanzivnost in enkrat za vselej uničilo habsburško hrepenenje po zopetni upostavitvi njihovega gospodstva, bi bila vojaška zasedba obmejnega ozemlja Madžarske. In to brez vsakega odloga.

Položaj je za nas ugoden. Imamo najboljšo armado vse srednje in vzhodne Evrope in na strani nam stoji čehoslovanska in morda tudi rumunska armada, katere slednja bi ostala pa popolnoma gotovo vsaj nevtralna. V slučaju, da bi hotela nasprotovati Italiji in svoje zahteve eventualno podkrepiti z orožjem v roki, bi prav gotovo zadela na najostrejši notranji odpor in bi ne napravila niti koraka preko naše meje. Francija in Anglija sta pa daleč in bi poslali pač nekaj papirnih protestov, ki bi pri pravilnem našem zadržanju zalegli ravno toliko, kot so zalegle antantne note v nemško-poljskem konfliktu.

Naša vojska naj takoj zasede Baranjo in udari iz Prekmurja v notranjost Madžarske. Kakor hitro pa bi se blížal Karlo Dunaju, pa naj vkorakajo naše čete na Koroško in zasedejo Štajersko do Gradca in po potrebi še dalje. S tem energičnim korakom bi v kalu zadušili vsako nevarnost, ki bi nam pozneje lahko ogrožala našo svobodo.

Vodilne naše državniške opozorjamo na ugodni trenutek. Danes mora veljati le eno geslo:

Marširajmo!

ski puč, se smatra v Londonu sedanjí položaj za mnogo bolj resen in se pričakuje, da se bo Karlo posrečilo dobiti vlado na Madžarskem v svoje roke. Ako se zgodi poslednje, se od italijanske strani zahtuje, da Italija zopetne vpostavitve Habsburžana na Madžarski prestol pod nobenim pogojem ne bo dopustila. — Kakšne korake misli Italija podvzeti, da prepreči Karlovo namero, dosegač še ni znano.

Dunaj, 22. okt. (Izv.) Italijanska diplomacija zahtuje, da so velesile popolnoma edine v tem, da se povratek Karla na madžarski prestol pod nikakimi pogoji ne dopusti. Današnji dogodek je le epizoda nekaj dni. Vsak tozadevni odpor namerava antanta zadušiti z oboroženo silo.

INTERVENCIJA NAŠE DRŽAVE.

Beograd, 22. okt. Dobivši vest, da se je bivši kralj Karlo vrnil na Madžarsko, se je danes ob 16. uro sestali ministrski svet ter sklenili, da se podvzamejo nujne odredbe radi zaščite narodnih in državnih interesov.

Beograd, 22. okt. (Izv.) Vest o povratku razkralja Karla na Madžarsko se uradno potrjuje.

Beograd, 22. okt. (Izv.) Danes popoldne ob 4. uri se je sestala seja ministrskega sveta, ki je trajala do 8.35 zvečer. Na tej seji se je razpravljalo o tem, kako ščititi naše interese in sploh nastopiti z ozirom na gredeče dogodke na Madžarskem. Kot zastopnika male antante sta prisostvovala seji čehoslovaski poslanik Kalina in rumunski poslanik Emanudi. Pred sejo sta se javila pri ministrskem predsedniku tudi angleški ter francoski poslanik na našem dvoru. Seja se sestane zopet jutri in se bo na njej razpravljalo o političnih merah, ki se bodo podvzele kot represalije napram Madžarski.

PREKI SOD V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 22. okt. Vlada je proglasila nad Budimpešto in okolico preki sod.

GENERALNA STAVKA VSEH KOVINARJEV NA PRIMORSKEM.

Trst, 21. okt. (Izv.) Zgodilo se je, kakor smo domnevali: danes zjutraj je bila proglašena stavka vseh kovinarjev na Primorskem. Ta sklep je bil izvršen na sinočnji skupščini delavskih zaupnikov in notranjih komisij male in velike kovinarske industrije Julijske Benečije.

Stavka je bila proglašena, ker industrijalci niso sprejeli delavskih zahtev glede plač in posebno pa za. adi

izzivalnih odredb in ladjedelnic v Trzinu.

Stavka je pričela danes zjutraj in se omejuje zaenkrat samo na kovinarje, ki pa obsega vse kategorije kovinarske stroke male in velike industrije v Julijski Benečiji.

V stavko so stopili tudi vsi elektriciisti in cvarji na parnikih in v ladjedelnicah.

Sinoči se je vršil na Velikem trgu (Piazza Unita) velik shod mornarjev-kovinarjev. Shod je bil buren in po shodu so se vršile demonstracije; dirkecija industrijalcev je bila izžvižgana in pobitih je bilo nekaj šip. Več ljudi je bilo aretiranih, med njimi visokošolec Vidali, voditelj komunistične mladine v Trstu.

Danes je vojaštvo ponovno zasedlo ladjedelnice v Trstu, Miljah in Trzinu, plinarno in elektrarno v Trstu in več drugih važnih tvornic in javnih poslopj. Po mestu krožijo močne patrulje.

Po poročilih stopijo v stavko tudi kovinarji iz drugih pokrajin. Ako bo potrebno, bo proglašena splošna stavka vsega delavstva v Julijski Benečiji.

Nezadovoljstvo med delavstvom raste od dne do dne; blizamo se resnim časom.

Ne smemo pozabiti, da je v tem boju za obstanek tudi več tisoč Slovencev. Ali se težje, mnogo težje stališče je stališče italijanskega delavstva. Naš človek ima vsaj ena vrata odprta — pot v Jugoslavijo, domači Italijan pa je obsojen na stradanje, zakaj njemu so vsa vrata zaprta. Zato bo boj ljut in bo šel do skrajnosti.

NOGOMET. — S. K. PARDUBICE V LJUBLJANI.

Zagreb, 22. okt. (Izv.) SK Pardubice, eden prvih čeških klubov, gostuje včeraj in danes v Zagrebu igra oba dni proti poizkusnim moštvom jugoslovanske reprezentance, ki igra 28. t. m. v Pragi proti reprezentanci Čehoslovake. V včerajšnji tekmi je zmagovala to izbrano moštvo v Zagrebu 2 : 0. V sredo 26. t. m. gostujejo Pardubice v Ljubljani, kjer igrajo proti naši »Iliriji«.

Borzna poročila.

Curih, 22. okt. Devize: Berlin 3.20, Holandija 184, Newyork 543, London 21.30, Pariz 39.25, Milan 21.25, Praga 5.65, Zagreb 1.75, Bukarešta 3.90, Varšava 0.12, Dunaj 0.30, avstr. krone 0.22, Budimpešta 0.75.

Razsodba o Šleziji.

V Ženevi in Parizu je padla odločitev o Šleziji. Razdelitev glasovalnega ozemlja se je izvršila, seveda čisto povsem po poljskih, še manj po nemških željah. Natančna mejna črta se objavlja šele te dni; videti je, da so dobili po obsegu Nemci nekako dve tretjini glasovalnega ozemlja, toda Poljaki so dobili vse ozemlje, kjer se koplje ruda in osemdeset odstotkov premogovnikov, dočim je manjši del industrijskega ozemlja samega pripadel Nemčiji.

Svoj čas smo glede eventualne razdelitve gorenje Šlezije posebno pozornost obračali na okolnost, da leži gospodarsko najvažnejši industrijsko-rudarski, hkrati tudi najbolj sporni predel tik ob poljski meji, kar otežuje Poljakom ugodno rešitev. To naziranje je bilo utemeljeno, ker je postajalo očitno, da so Angleži naklonjeni nemškemu stališču in da Francija s svojim Poljakom prijaznim stremeljem ne bo mogla prodreti. In res je bila situacija že povsem taka, da tudi tu kakor v vseh plebiscitih triumfira stvar nemštva.

Tedaj je nenadno nastopil preokret, ko sta Francija in Anglija, ki se nista mogla sporazumeti, odstopili odločitev Zvezi narodov. In razsodba ženevskega foruma je izpadla pač precej bližje francoskim željam nego angleškim, kar pa ni motilo angleške vlade, da ne bi potrdila odločitve. Bržkone bo kazal pravilno stanje stvari vtis, ki ga dobivamo, da je bilo namreč Angliji več za politični videz, nego za zadevo samo.

Gospodarske posledice ženevske razsodbe so za Nemčijo zelo neugodne, zato je razumljivo razburjenje, ki je zavladalo po Nemčiji. Toda te posledice je imelo ženevsko razsodišče pred očmi; pridelajo je zategadelj političnim določbam tudi gospodarske klavzule, ki imajo namen, vzdrževati gospodarsko skupnost imenovanega ozemlja, brez ozira na politično razmejitev. So to klavzule glede valute, glede carine, zlasti pri izvozu rudarskih sirovin in izdelkov, glede prometa, opcije itd. Po teh določbah naj bi v industrijsko-gospodarskem oziru ostalo glasovalno ozemlje nerazdeljeno kljub politični meji, hkrati pa enako odprto Nemčiji kot Poljski. Glavne klavzule so terminirane za dobo 15 let.

Kako se bode to obneslo, je drugo vprašanje. Švicarski strokovnjaki so bili mnenja, da so te določbe smiselne in povsem življenja zmožne. Pri tem se opozarjalo na švicarske zgleda tudi na belgijsko-francosko mejo, kjer na več mestih kraji z obeh strani meje tvorijo gospodarsko enoto. Tu na primer ima Basel svoj kolodvor na nemških tleh. Seveda pozabljajo možje pri tem, da med Poljaki in Nemci ni nevtralnosti, ni one entente cordiale, in da more ta razlika danes v dobi fanatičnih nacionalnih nasprotij onemogočiti gospodarsko sožitje.

Francozom se je pač posrečilo, ohraniti jabolko spora med Berlinom in Varšavo. S tem lahko avtomatično računajo na poljsko zavezanost proti Nemčiji — vsaj za bližnjo bodočnost. Nastop Rusije bi postavil seveda položaj pred nove težave.

Mi Jugoslovani seveda čestitamo Poljakom k doseženemu, četudi je delnemu uspehu. In to ne le kot Slovani, marveč tudi kot član male entente. Kajti spominimo se, da tvorijo eno glavnih točk poljsko-čehskega nesporazumljenja ravno šlezijsko vprašanje. S tem, da so Poljaki odbili bogate gorenje-šlezijske premogovnike, bodo lažje pozabili na Karvinski premogovni revir v bivši avstrijski Šleziji, ki je postal češkoslovaški. Upajmo, da bo to zblizalo tudi Varšavo in Prago, kar bo mali ententi in s tem tudi Jugoslaviji nedvomno v precejšnjo korist.

Naročajte in širite "JUGOSLAVIJO"!

Michél Zevaco: "NOSTRADAMUS."

Cez hip se je znašel na ozkem zidu, iztegnjen, s krvavimi rokami in raztrganimi nohtmi. S kakšnim čudežem volje se je obdržal? Izvil se mu je vzdih, ki je pomenil presenečenje, radost in grozo, vse hkrati. Baš tedaj pa je začul nad seboj ropot. Nekaj se je valilo po strehi, opeka je pokala in se drobila... glasan krik je raztrgal ozračje... in tisto nekaj je priletelo dol ter napol zmastilo Roya la s svojo težo, nato pa je odletelo dalje v globotino.

Beaurevers se je obesil za obe roki, zapri oči in izpustil... Na tleh se je zavalil brez misli in malone tudi brez zavesti pod znojne velikega zidu, ter obležal nepremično. Samo bolečine na glavi in na nogan so mu prišle, da je še živ. Zdajci pa je začul pot naglih korakov in zamolklo klicanje, ki mu je mahoma vrnilo moč in življenjsko zavest. Ljudje so tekli proti njemu. Beaurevers se je hotel vzravhati...

Svetovni vpliv židovstva.

V septembrski številki »Neodvisnega lista za židovske interese — Wahrheit« stoji nastopne značilne besede: »Židovski duh preveja celokupno javno življenje liki nevidni odem življenja, ki ga je Bog vdahnul človeštvu; on je motorična sila, ki povzroča kretanje in delovanje; on je življenjski eliksir za vzbujitev latentne energije v mišljenju in čutenju. To instinktivno čutijo naši nasprotniki in radi tega blebetajo o gospodstvu židovstva in radi tega nas sovražijo. Toda ne moremo nam ničesar, zakaj kakor je človeška duša neumrljiva, tako ostane v sosvetju židovski duh ona iskra večnosti, ob kateri se povsod, kjer zažari, vzbudi novo utripajoče življenje. Mi ne moremo poginuti.«

Drzne besede, ki pa bazirajo na izkustvu. One nam značilno razpored židovskega življa in — tendenc.

Ako se le nekoliko pogledimo v »problem« židovstva, nam je takoj jasno, da je smoter in cilj židovstva — zagospodarenje sveta. Najprvo so znali na prav zvit način poskrbeti za odvrčanje. ko jim je šlo za pridobitev naklonjenosti v vprašanju vzpostavitve židovske države v Palestini. Pri tem pa so v svojem pohodu napredovali ravno v onih deželah, kjer se je leta 1918 pojavil razsul. Pomagali so jim v tem načrtu posebno socialno demokratični državotvorci. Naj govori tu nekoliko številki.

Leta 1920 se je kontingent židov na dunajskih srednjih šolah povzpelo do gorastne številke 40 odstotkov, dočim bi jim po številu prebivalcev pritrkalo kvečjem 11 odstotkov. — Na dunajski medicinski fakulteti je bilo sprva samo nekaj židovskih profesorjev, znani Moric Benedikt, Julij Schoff in Salomon Klein. Danes je na tej fakulteti 70 odstotkov vseh profesorjev — židov. Na uspešni kliniki si je vzgojil žid Adam Pollitzer štiri židovske asistente in 11 židovskih privatnih docentov. Enak vpliv ima na zobozdravniški kliniki čifut Julij Schoff.

— Na juridični fakulteti je 60 odstotkov židovskih profesorjev. Tukaj je za židovski naraščaj skrbel stari zastopnik trgovskega in meničnega prava, žid Samuel Grünhut. — Na filozofski fakulteti sta požidovljena posebno historika in germanistika. — V vseučilišni biblioteki fundira pod vodstvom nedavno tega imenovanega vodje 64. letnega Salomona Frankfurter-ja — 7 židovskih uradnikov. — Od leta 1910-11 pa do leta 1919-20 so na dunajski pravni fakulteti židje napredovali od 25 na 39 odstotkov, na medicinski od 26 na 58 odstotkov in na filozofski celo od 19 na 45 odstotkov! Pri vsem tem pa je bilo komaj 2 in pol odstotka židov v primeru k celokupnemu prebivalstvu. V zimskem tečaju 1920-21 je bilo na dunajski univerzi vpisanih 5400 židov, od katerih je več kakor 3000 inozemcev! Kot slušatelji so vpisani celo nad 50 let stari židje, po večini verizniki, to pa radi tega, da uidejo izgonu (!).

Madžarska se je z vpeljavo numerični clausi sicer osvobodila židovskega navela. Posledica temu pa je, da se vsi svetovni židje zgražajo nad tem dejanjem.

V nasprotju k Madžarski ni mogla iztebiti židovstva — Čehoslovaška republika. Iz čehoslovaških listov »Den« in »Večernik« seznajmo, da je v palači na Hradčinu zaposlenih ničmanj kot 400 židovskih uradnikov. Socializem je tudi tu židom na široko odprla vrata. ČSR poslanski klub ima za predsednika žida dr. Czecha in za predstojnika Sigi Taub-a. Senatorji so si izvolili za klubnega predsednika žida dr. Heller-ja. Član klubnega predsedstva je žid dr. Pollack, tajnik parlamentarcev pa žid dr. Stauss.

V kulturnem in gospodarskem oziru se je židovski pohod razpasel posebno v Italiji, ki preje baš ni bila oblagodarsena z židi. Židovski šmok v Italiji se izraža posebno v založniških trustih.

Pred 20 leti je v Firenci čifutski založnik Bemporad začel ali direktno ali indirektno po podtaknjencih sistematično pokupovati skrahirana založništva. Danes odvisi v tem pogledu večmanj cela Italija od Bemporada, ki kot založnik šolskih knjig obvladuje trg v umetnosti, leposlovju, filozofiji in tehniki. On skrbi za to, da pride v Italijo le tako inozemsko blago, ki proizhaja iz židovskih založništev, kakor so postavimo »francoski« inštituti: Flammarion, Lysle, Calmann-Levy, Plon-Neuerit, Larousse, Armand Colin, Nathan Delagrave, Hahette, Ohlendorff; ali »nemški«: Julij Gross, Tauchnitz, Baedeker, Teubner, Berlitz, Ullstein; in »angleški«: Nelson, Cassel, Gowane e Gray, Word Lock in Dent. — Kot protitrust je v novembru preteklega leta žid Treves v Rimu ustanovil »Anima Libreria Italiana« (»Ali«) z glavnico 1,300,000 lir. Sedež Librarie je v Milanu, odnosno v Turinu. Od ravnatelja Rignana preko upravnih svetnikov: senator Volterra, Feruccio Foa, Donato Bathi, Champagnane, Guido Treves, do generalnega ravnatelja dr. Davida Indrosa je celo vodstvo »Ali«-je židovsko. Bemporad protežira romanopisca Fani-zija, Treves pa pornografa Guidona da Verona.

Gospodarski živelj v Italiji je v rokah nekdanjega nemškega podanika, žida Teoplitta ter frškaških čifutov Ehrenfreunda in Goldschmidta. V Franciji delujejo v tem smislu verski in plemenski sodrug Louis Dreyfus; v Angliji: Rothschild, Hirsch in Isaac Montag; v Ameriki Kuhn, Loeb in Schiff in v Nemčiji: Bleichröder, Ballin in Mendelsohn. Kot Dreyfusov agent slovi v Italiji »italijanski« žid Maks Bondi, kateremu je koordiniran žid Pontremoli. Senator della Torre-Bondi je organizator družbe »Societa Metallurgica Italiana«. Tako stoji ta pod židovsko kontrolo obe največji italijanski bančni in industrijski koaliciji. — »Tribuna« je v rokah žida Malagodijsa, list »Idea Nazionale« reprezentira žid Limentari in »Agenzia Stefania« se pokorava židu Cappelletto.

Francijsko vlada za kulisami Louis Dreyfus, imetnik finančnih zavodov: »Banque de Paris«, »Banque Franco-Serbe« in »Societe Generale«. Njegovi zapniki so bivši franc. poslanik na Dunaju Grosier, ki je upravniki svetnik Societe Generale, potem Dutasta, Clemenceau-jev zet in tajnik versailske konference in končno žid Cerf, fiducijar ameriških židov pri Rothschildu.

Tudi ponosni Albion se čimdalje bolj pogreza v židovskem močvirju. Iz za prve polovice leta 1920 je skorajda vse angleško časopisje postalo domena židov. Tako kontrolira »Times«-Arnholz, »Daily Telegraph« je last lorda Burmah, roj. Levy; »Daily Express« je podrejen Sir Ernest Schifffu in Ralf Blumenfeldu; »Daily Graphic« se pokorava advokatu Israelu Davis in »Westminster Gazette« je last Sir Alfred Moritz Mond, čigar oče je nekaj hauziral v Kaselu.

Izmed vodjev boljševiške prekucije, ozir. vlade v Rusiji so pristni Rusi: Lunacarskij, Kollontaj (Rusinja), Peters in Lenin (Ujanov). Vsi drugi so židje. Znanja so imena: Sverdlov, Joffe, Manujskij, Abramov (Rein), Axelrod, Bobrov (Nathansohn), Bogdanov (Silberstein), Bunakov (Fundament), Dan (Gurevič), Firsov (Rosenblum), Ganeckij (Fürstenberg), Garin (Garfeldt), Gervanin (Livki), Glasunov (Schulz), Gorev (Goldmann), Kameney (Rosenfeld), Kamenskij (Hoffmann), Kamkov (Giser Katz), Kerenskij (Aron Kurbis), Larin (Lurie), Lavinskij (Levinsohn), Lebedeva (Simon), Litvinov (Findelstein), Malakovski (Rosenblum), Martov (Zederbaum), Meškovski (Goldberg), Mihajlov (Ellinsohn), Naut (Ginzburg), Parvus (Helfand), Pjatnickij (Levin), Radek (Sobelsohn), Rjazanov (Geldensbach), Rusanov (Zinnober), Sagorskij (Krachmandl), Sinovjev (Apfelbaum), Smirnov (Zirven), Solucev (Bleich-

mann), Stoklov (Nachamkes), Suhanov (Gimmer), Svedin (Weinstein), Trockij (Bronstein), Vladimirov (Feldmann) in Voladarskij (Kohen). —

Tako izgleda ruski »nacionalni« pokret pod vodstvom Trockega-Bronsteina! V vodstvu je zastopanih vseh 12 židovskih rodov.

Statistično je dokazano, da je izza tretjka svetovne vojne na svetu nastalo 20.000 milijonarjev, od katerih je 19 tisoč židov in od teh zopet dobra tretjina v današnji Rusiji.

Ameriki je danes najuglednejše središče židovskih velebank in metropola židovske velepolitike v Newyorku. Tu vlada židovska velebanka Kuhn-Loeb et Cie. Vplivu židov je skoraj popolnoma podlegla demokratska stranka (Wilson). Notorično je, da mora v Carigradu biti poslanik — žid, da lahko podpira židovske načrte v Palestini, Mezopotamiji itd.

Židovskemu vplivu se v Nemčiji pripisuje vspeh versailske konference, čije rezultati so diktat židovske velebanke. Po posredovanju te konference so poslali ameriški, angleški in francoski finančniki pravi gospodari današnjega preokreta in pejus. Hočejo si podjarmiti oficijelne zmagovalce in — premaranje.

Smelo trdim, da je celá Wilsonova politika v očigled Danziga, Reke in Carigrada, ki jih hoče podjarmiti kontroli Zveze narodov (NB. pretveza za svetovno gospodarstvo židovi!), delo čifutskih velebank, ki si hočejo na ta način osigurati monopol v teh treh postojankah za izvoz in uvoz Srednje Evrope.

Danes je še dvomljivo, je-li se pri skupnem delovanju Amerika poslužuje židov ali židje Amerike. Toda dolgo ne bo trajalo in tudi »brihtni« Amerikanci ne bodo utekli — požidovljenju. Že danes so židje na ameriških medicinskih visokih šolah v premoči. V Long Islandu je 95 odstotkov medicincev — židov.

Skrajno slabi tečaj dinarja na inozemskih borzah in draginja v sicer bogati Jugoslaviji je ničmanj beležiti na konto čifutskih spletk. Židje so Jugoslavijo preplavili. Sicer Slovenci še nismo v neposrednem stiku z njimi, toda začeli so svoje pajčevine razpredati tudi že nad našo pokrajino. Liki pajki delujejo. Najprvo zamočajo svojo žrtev v pajčevino, da jim ne more več uteči, potem ji pa izpijejo kri. Take točke v veliki židovski pajčevini v Jugoslaviji so med drugimi: Zagreb, Osijek, Novi Sad, Subotica in — Beograd.

Gotovo je, da je s svetovnim židovstvom v stikih tudi naša vlada. — Lansko leto so si francoski čifuti pri nas osnovali izvestiteljsko družbo »Avzla« in sedaj nas ogrožajo z afero — »Omnium Serbe«.

Hvala Bogu smo Slovenci še precej »judenrein«, pač ker smo reveži in pasivni kompascienti SHS.

Poglavje o draginji v Jugoslaviji.

Naj posetimo ljubljanski, mariborski, celjski ali ptujski trg za živila, naj govorimo s prebivalci enega ali drugega imenovanega kraja, ki pripadajo bodisi uradniškemu ali delavskemu stanu, povsod in vsakdo brez izjeme toži o neznosni, dan za dnevom naraščajoči gorastni draginji s trpko opazko: »Hvala Bogu, da smo že tako stari, da pojdemo kmalu pod zemljo, kajti danes na svetu ni več za živeti!«

Kakor so hvalevredne institucije nova »občinska sodišča«, ki zajajo brezvestno navijanje cen vsaj lokalnim oduhom, tako pa graja prebivalstvo naredbe vlade, ki naravnost forsira izvoz v Italijo, Nemčijo, itd. Najbolj pitana živina gre dan za dnevom ne v celih vagonih, ampak kar v celih vlakih iz Jugoslavije, na domačem trgu pa moraš preplačevati meso slabe kvalitete. Kdo ima dobiček od tega? Protežirani

»prešičji in goveji baroni«! Ljudstvo, ki vidi, kaj se godi, danes še prenaša navidezno potrpežljivo tako brezvestno postopanje, toda v srcu se zapisuje vedno bolj in bolj med neprostovoljne komuniste, pravzaprav nezadovoljneže z današnjo upravo. Nerazsodna masa obrača ost proti državi, ker ne razlikuje med vlado in državo in ker izvestni elementi izrabljajo ta položaj in hujskajo proti državi. Končno pa podpira najbolj naša vlada faktično najhujše sovražnike naše države: Italijane in njih vredne sorodne zahrbtnje!

Toda, ali je resnica, da je ravno v Jugoslaviji, tej na živalskih produktih itd. tako bogati državi čimdalje hujska draginja? Neorijentiranec bi rekel, da to vendar ni mogoče. Ako imaš doma vsega dovolj, kako pride, da nazadnje stradaš?!

Primerjajmo cene raznim živilom pred 1 letom in danes:

Moka »nularica« je stala v l. 1920: kg 6 do 8 K, letos 18 K.

Govedina v l. 1920: kg 16 do 18 K, letos je bila že celo 40.

Krompir v letu 1920 kg 2 do 3 K, letos stane že 8 K.

Jaica, v letu 1920 komad 1 K do 1:50 K, letos 5 do 6 K.

Mast, v letu 1920, kg ca. 40 K, letos že nad 80 K! In tako gre naprej z vsemi živila. Pri živilih so poskočile toraj cene od lani na letos za najmanj 100 odstotkov.

Stanovanja: Lansko leto se je plačevalo za stanovanja še za šilo zmerne cene. Vsled dopustnega povišanja s strani vlade na 4-kratni iznos stanarine iz leta 1914 pa so stanarine tako poskočile, da se mora plačevati danes n. pr. za stanovanje z 2 sobama, kuhinjo in priključnim letno med 1500 do 2000 K. Povrh pa ima poljubno zvišanje stanarin trgovskim itd. — lokalom za posledico, podražitev vsega, kar se v teh lokalih kupuje v takem obsegu, da ima trgovec itd. še tudi od tega svoj dobiček, kajti on prevla naravno vsa konsumenta.

V Čehoslovaški državi imajo na nelzerno srečo vsaj na vladnih vodilnih mestih (ministr.) može poštenjake, ki se brigajo zares za ljudstvo in pobijo draginjo pri korenini, to je pri raznih »živilskih baronih«. Ti češki narodni poštenjaki so nepodkupljivi in nesebični! In pri nas? Lahko bi vzeli pri najjasnejšem dnevu še luč v roke in iskali take poštenjake! Zato pa se približuje Češka polagoma sicer, toda sigurno normalnim predvojnim razmeram v vsakem oziru, pri nas pa kot izraziti »naprednjaki« napredujemo, toda le gleda draginje! V premislek našim ministrom itd. bi ponovil ono, kar se je pred razpadom bivše Avstrije govorilo sprva tajno, potem pa že skoro javno: »Avstrija si vzgaja revolucijo s svojo korupcijo sama«! Toda to niso govorili mogoče samo Slovani. O ne. Zagrizeni in rojeni Nemci so se tako izražali! Krmilari Jugoslavije, ali razumete, kaj to pomeni in kam lahko privede današnje nevdružno stanje Vas in pa mogoče tudi državo?! Popravite, dokler je še čas! Ampak, ne iščite krivcev, kjer jih ni, vsaj ne pravih: med malimi navijalci cen, ki se morajo večkrat boriti za svoj obstanek! Poiščite jih med veleveržniki in valutnimi spekulanti in pa predvsem med seboj! Da, in to še prav posebno! Odstranite vse krivce, ker bi se znalo sicer zgoditi, da jih danes ali jutri odstrani izstradano ljudstvo samo. Kot vzgled Vam naj služijo nekaj vsemogočni avstrijski vojskovodje in generali, ki so danes hotelski portirji, trafikanti, postreščki itd!

Vemo sicer, da smo začasno le »glas vpijočega v puščavi«. Toda le začasno! V imenu tisočev dvigamo svoj glas, javno in glasno, da morajo slišati tudi razni gospodje ministri, ki so imeli dovolj milijonov na razpolago za podkupovanje begov in agov: »Svaka sila do vremena«!

»Imamo ga! Imamo ga!« je kriknil glas. »Ga že imamo! Spoteknil sem se obenj!«
»Tu leži! Nič več se ne gane!«
»Zvali se je s strehe! Ušel je zanki!«
V temi se je začelo godrnjanje in vrvenje ljudi, ki so bili pritekli; nato pa so izginili glasovi in sence kakor v snu.
»Sanjalo se mi je!« je pomislil Beaurevers. »Ali pa me zares neso? Ne, tako mi vseh hudicev! Še vedno sem tu. Koga so potem odnesli?«
In tedaj se mu je vrnil spomin na ono, kar je padlo nani, ko je ležal tam gori na zidu, in ga je malone ubilo. Zagrohotal se je in vstal; življenje se je vračalo vanj v širokem valu. Hude poškodbe ni čutil: ničesar polomljenega, ničesar razbitega. Globoko se je oddehnul.

Zmagoslavna tolpa je bila zavila proti židovski ulici; Royal je krenil instinktivno v nasprotno smer, to je, proti židovskemu otoku. Medtem pa se je vzdignil tam, v sredi mesta, velik hrup, in klicanje se je slišalo prav do mladega moža:

je stala skupina, ki jo je obsevala krvava luč plamenic: generalni štab odprave, Montgomery, Saint Andre, nekaj plemičev in veliki profos.
»Evo ga! Evo! Ga že imamo!...«
Roncherolles, Saint-Andre — vsi so planili naproti. Plamenice so se približale. Odkrili so truplo, ki je bilo pregrnjeno s plaščem.
»Prekleti!« je zarjul Roncherolles.
»Moj sin!« je vzkliknil maršal de Saint-Andre brez prevlekega razburjenja.

Roncherolles se je spustil v tek in odvedel s seboj vse ljudi, odkazujoč s strašno prisotnostjo duha vsakateremu njegovo delo.
»Ubogi moj sin!« je ponovil Saint Andre, uklanjaje se navadi, ker je videl, da ga opazujejo.
Pokleknil je, naslonil glavo na Rolandove prsi in prislusnil. Po glavi mu je rojila misel, odurna kakor vse tragedije, v katerih se meša žalostno s smešnim: »Nu, zdaj sem rešen večnih Rolandovih dolgov. Ali me ni mrcina še včeraj prosil za pet-tisoč liver? Bog bodi zahvalen,« je

vzkliknil zdajci na glas, »saj še živim! Srce mu bije!«

Roland de Saint-Andre je bil samo omamljen od padca. Nekateri ljudje imajo srečo. Kak siromak bi se bil ubil na mestu. Roland pa si ni zlomil niti ene kosti. Neki Švicar mu je izlil vsebino svoje čutare v odprta usta. Maršalov sin, nevajen slabe vojniške pljače, se je stresel, kihnil, namrdnil se je in sedel pokoncu.

»Bog bodi zahvaljen!« je ponovil Saint-Andre.

»Ali so ga prijeli?« je bila Rolandova prva beseda.

»Roncherolles hiti za njim. Dobil ga bo. Roki velikega profosa ni lehkota uiti!«

Roland je stopil bliže k očetu. Maršal se je previdno odmeknil.
»Zbogom, sinko. Idi spat, to bo zate najboljše. Preden ležesh v posteljo, izpij krepak požirek kuhanega vina in ne vstani mi prezgodaj. Jutri pridem pogledat, kako ti je.«

»Gospod oče,« je dejal Roland. »govoriti moram z vami.«
(D dalje priti.)

Dnevne vesti.

— Pregled voz in živine. Po naredbi ministra za vojni in mornarico z dne 27. avgusta 1921. Pov. F. D. št. 15421, se ima še letos izvršiti pregled živine, vozil in materiala. 1. Za mesto Ljubljano se vrši pregled neglede na nedeljo dne 23., 24., 25., 26. in 27. oktobra 1921 od 7. ure zjutraj dalje in pa od 13. ure popoldne dalje na Ambrozevem trgu. 2. Lastniki živine, vozil in materiala se na rodilni lanskega poplavanja s posebnim pozivom pozovejo k pregledu. 3. Dneva in ure določenih v pozivu se je strogo držati. 4. Dohod na pregledovališče od šteti, eterskega mostu, tik struge, odhod za cukarno.

5. Živino, ki lani ni bila godna za pregled, med letom pa je dosegla 3 leta, je privedi k pregledu, ravnotako tudi med letom kupljeno živino. 6. Izpremembe in pa eventualno prodajo živine, vozil in materiala od lanskega poplavanja je pred pregledom naznaniti komisiji, da popravni odnosno spopolni svoje zapiske. 6. Vso živino in opremo je hkratu privedi pred komisijo ter jo z dostavljeno pozivom predstavitelj komisiji. 7. Kdor ni naznanil živine in vozil ali jo ni privedel h pregledu, bo pozvan k naknadnemu poplavanju in pregledu k vemu okrogu ter bo moral z uradnimi akti dokazati, odnosno opravičiti zamudo.

— Družabna prireditelj kraj. org. Nar. soc. stranke v Ljubljani. V nedeljo 16. t. m. je priredila kraj. org. Nar. soc. stranke, skupno s kraj. org. nar. soc. zveze, v gostilniških prostorih tov. Franko Cerarja družabno zabavo. Z bogatim sporedom nudilo se je vsem številnim posetnikom priložnost nepriljubljeno razvedrilo. Prireditelj je posetil tudi pevski zbor »Zveze jug. železničarjev« iz Ljubljane, ki je s prozvajalnimi pevskimi točkami veliko pripomogel do lepote uspeha. Naj mu bude tem potom izražena topla zahvala za trud in poštovanost. Ob otvoritvi prireditelj je govoril tov. V. Mejda, po prisrčnem pozdravu vseh navzočih, v daljšem razgovoru o programu Nar. soc. stranke ter delu Nar. soc. zveze, ki se v bratski skupnosti borita proti številnim nasprotnikom in kapitalističnemu terorju. Pripomnil je, da je poleg strokovnega dela potreben tudi političen življenjski, ker bo v skupnosti mogoče doseči boljše bodočnost. Spominjal se je tudi na lanske koroški plebsit, pozivljali navzoče, naj se ob vsaki dani priložnosti spominjajo svojih zaslužnih bratov v tuznem Korutanu. Vzbujal je zavest, da mora vsakdo, če tudi po najskromnejših močeh delovati za končno zmago, da zašle tudi onim tam preko meje solnce svobode in da se združimo vsi v naročju naše mlade čile države Jugoslavije. — K sklepu se je zahvalil vsem, ki so dejansko ali zmotno prispevali k prireditvi, ter tako pripomogel do popolne zadovoljive uspešnosti. — Od čistega dobička poslalo se je strankinemu načelnstvu znesek 1000 kron, revnili školskim otrokom v Ljubljani pa se je naklonilo 300 kron.

— Pravilnik o izdajanju in vdranju potnih listin je izšel v Uradnem listu št. 127, ki si za naj interesnejše prečitajo.

— Za poštenje drž. železničarjev. Med vožnjo po dolenski železnici so se zadnje čase ponavljale razne tatvine, katerih so bili osumljeni železniški uslužbenci. Te dni pa so vendar zasledili pravega dihurja v osebi strojnega kurjača Iv. Mohorčiča, ki je ponoči za kurilnico v Novem mestu posel na Kasteleci nji 142 zelnatih glav ter imel z njimi že nabasano hrano. Ko so ga zasledili, se je izdal za Italijana, a pod krepkimi bunkami se je vendar domislil slovenske govorice. Da bi se tatvina potlačila, je plačal več tisočakov. Toda njegovi tovariši se ne morejo s tem zadovoljiti, temveč zahtevajo za svojo čast, da se nepoštenjakovi iz njihove družbe odstrani, makar kam v Macedonijo.

— V Hrašah pri Postojni je umrl veleposesnik Peter Kraiger, star šele 35 let. — Iz Trbovelj nam prihajajo pritožbe proti ondometu zdravniku dr. Baumgartnerju, ki je nastavljen od »Bratovske skladnice« z lepo plačo, toda s svojo zdravniško pomočjo je delavstvu samo v notovih trah na razpolago. Dopoldne dela le za svoj prlatni zobni atelje ter osorno odganja člane — bolnike, naj pridejo popoldne. Kdor ne pride ob 2. uri popoldne, je zopet omerjen, dast mora vedeti, da imajo nekateri delavci do takrat službo. V večernih urah ga zopet ni nikjer dobiti, če tudi bi bili še tako nujni slučaj. Ako mora delavec za borno plačo posvetiti vse svoje moči podjetju, smemo tudi od dobro plačane zdravniške zahtevati, da ima srce za trpine.

— Ustanovitev mednarodne trgovsko-speditorske in skladiščne delniške družbe »Orient« v Mariboru. Z veseljem beležimo vest, da se je z inicijativjo naših domačih ljudi, brez primere tulcev ustvarilo veliko-potrebno podjetje, ki namerava na vseh velikih prometnih točkah postaviti poslovalnice, kakor v Ljubljani, Rakeku, Barošu, Splitu, Beogradu, Subotici, Solunu in Carigradu. Ustanovitev take družbe je bila neobhodno potrebna, da se osamosvojitvi tudi na tem polju, da bodimo neodvisni od tujih speditorskih in carinskih posredovalnic. Družba je osnovana s temeljno glavnico 4 milijonov kron razdeljena na 10.000 delnic po 400 kron, ki so se dosedaj razpisale v subskripcijo. Opozarjamo na tozadevni oglas v današnji številki.

— Camplov »Mila« pomada za lice, najboljše sredstvo proti pegam, vsakovrstnim madežem in izpuščajem na lico. Čisti kožo in napravi nežen ten. Prodaja se po vse hiškarnah, drogerijah, parfumerijah in boljših trgovinah.

— Zahvala. Podpisano društvo se s tem zahvaljuje vsem članom odsoda za prireditelj zabavnega večera ob društveni betindvajsetletnici. Njih trudoljubivost in nesebičnost se je posrečilo, da je društvena prireditelj uspela kar najlepše in najčastnejše. Daje izreka društvo zahvalo tiskarni, ki se sicer preskrbele potrebne tiskovine in sicer »Jugoslavanski tiskarni« za krasno izvršitev vabil in letakov proti znižani cen, »Delniški«, »Učiteljski« in »Zvezni tiskarni« pa za popolnoma brezplačno izvršitev ostalih tiskovin. Naša zahvala vsem, ki so neumorno nabirali dobitke, kakor tudi tistim, ki so naklonili društvu dobitke ali se sicer spomnili društvenega jubileja. Uredništva ljubljanskih dnevnikov zahvaljuje se posebe za dobrohotno objavljene reklamnih vesti. Sploh naj velja naša iskrena zahvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je slavje društvene četrdesetnice v vsakem oziru doseglo svoj dobronamerni namen. — V Ljubljani, dne 21. oktobra 1921. »Dobrodelno društvo tiskarjev za Slovenijo«.

— Zopet žrtve »dolenjca«. Pismonoša Fr. Intihar iz Novega mesta je dne 16. t. m. obiskal neko zadnico na Trški gori. Domov grede je padel tako nesrečno, da si je zlomil tilnik.

— Zverine. V Gornji Stubiici na Hrvaškem sta kmeta Valentin in Marko vsled starega sovraštva šla s sekirami oborožena pred hišo kmeta Vulana ter ga v pravem pomenu besede razsekala. Vulanova žena, sin in sinova so tekli po pomoč v vas, toda podivjana kmeta sta stekla za njimi in vse tri pobila.

— Tatvina v Dragomeru. Delavcu Fr. Košir v Dragomeru je ukradel neznan tat iz zaprtega stanovanja več obleke in perila v skupni vrednosti preko 6000 kron.

— Sin — požigalec. Resnici na ljubo ugotavljamo, da je bila zavedna naša vest, sloneča na tiralo orožniške postaje v Rajhenburgu, priobčena dne 17. t. m. v ljubljanskem »Policijskem vestniku«, brez vsake pbdlage. Kovač in posestnik sin Fr. Savič je bil kritičnega dne kot kovaški pomočnik v Ljubljani. Ljubljanska policija seveda ga je ravno istega dne dopolnila aretirala in potem izpustila, a ni smatrala za umestno takoj preklicati vest v dnevniku.

— Shod NSS v Kočevju. Danes ob 3 popoldne se vrši javen shod Narodno - socialne stranke v prostorih pri »Beljanu« v Kočevju. Poroča tov. g. Zorko Fakin iz Ljubljane. — Na svidenje tovariši!

— Pobegli poveljnik. Pekovski pomočnik Vinko Cavec, doma od Kraljevca je poveljnik svojemu mojstru Rudolfu Berglesu na Petrinji pri Kočevski fari 1200 K denarja in pobegnil proti Zagrebu. Obenem je odnesel Cavec natakariju Spoljarčič zinsko sukno in 200 kron zapitka, trgovci Nežl Pfeifer nekaj perila in gostilničarju Oranoviču 91 kron zapitka. Cavec ima legitimacijo na ime Vinko Ivček.

— Nočni rop. Trgovka Ivana Mekinda v Topolu je začela v sredo 22. jun. po noči sumljiv ropot v spodnjih prostorih. Vstala je, prižgala luč in šla prestrašena gledat kaj se godi. — Prišla je že prepozno. Vežna vrata so bila odprta, trgovina je bila odprta, okno v trgovini je popolnoma razsuto in porušeno. V prodajalni je bilo vse razmetano, menj vredno blago je ležalo razmetano po tleh in policah, večina zaloga pa je manjkala. Žena je poklicala sosedo, ki so takoj sledili roparjem, toda zaman. Rop se je posrečil in roparja — kot se je kasneje izkazalo sta bila namreč dva — sta srečno odnesla za okoli 50.000 K raznega blaga. Uveljavila pa se je tudi v tem slučaju prislovica, da je lažje ukrasti, kot pa razpečati in skriti. Povodom razpečavanja ukradenega blaga so namreč zalotili zloglasnega tatu in roparja Bavdeka in njegovega vrednega mu tovariša Vinkota Sredinskega, doma iz Sent Ilja. Bavdeku se je posrečilo, da je pobegnil iz zaporov v Cirknici in preko državne meje v Italijo. Sredinskega pa si je pridobil novega tovariša delavca Antona Hočevarja iz Viševca. Ta je bil že star tovariš Bavdeka in je imel tudi od tega ropa skritega precej manufakturnega blaga. Tudi njega so prišli in zaprli v Ložu. Tudi Hočevar je pobegnil iz zaporov v Ložu in ukradel nekemu delavcu delavsko knjižico, da bi lažje ušel preko meje. Toda njemu se to ni posrečilo, in danes drugje na obtožni klopi tovarišu Sredinsku. Prvoobtožene je po dolgem in mučnem laganju in zavijanju končno priznal soudeležbo pri ropu. Bavdek je ropal v trgovini, on pa je jemal blago skozi okno in ga nosil v domojeno skrivališče. Sredinskega je poskušal dokazati, da je bil v noči ropa v Ljubljani, kjer je nočeval baje z neko gospodino, katere imena pa radi ugleda rodbine neče povedati. Toda tudi ta dokaz se mu je ponesrečil. Jetrniški paznik je dobil namreč pismo, ki ga je poslal Sredinskega po nekem izpuščenem kazenskem sovmu prijatelju. V tem pismu Sredinskega točno pove, kako je aranžiral alibi dokaz. Sredinskega se je izdal za povsod za lesnega trevca. Tudi je trdil v preiskavi, da še ni bil kaznovan. Spoznal pa je eden sodnikov in dognali so, da je bil mož februarja meseca ravno pri tem sodišču obsojen na 6 mesecev ječe zaradi tatvine. Oba obtoženca sta jako nevarna tatova. Hočevar tal soudeležbo in trdi, da je prejel od Bavdeka blago v dobri veri, da je to pošteno pridobljeno, preko meje vhitapljenno blago. Seveda mu tudi ta izgovor ni pomagal. Sredinskega je bil obsojen na 18 mes. težke ječe. Hočevar pa na 6 mesecev ječe. Povrniti morata tudi škodo, ki znaša še sedaj preko 35.000 kron.

Ljubljana.

— Slovensna zaprisega novega ljubljanskega župana dr. L. Periča se vrši jutri dne 24. t. m. ob 11. uri dop. Zaprisebo bo izvršil pokrajinski namestnik Iv. Hribar. Prva redna seja občinskega sveta bo baje prihodnji četrtke.

— Sela izobraževalnega društva »Bratstvo« je v ponedeljek 24. t. m. ob pol 8. uri zvečer pri Zlatorogu. Važno in nujno!

— Stavka čevljarjskih pomočnikov. Včeraj dopoldne so pričeli stavkati čevljarjski pomočniki v Ljubljani.

— Konkura je proglašena o imovini Srečka Siechte, lastnika kinematografa v Ljubljani na Dunajski cesti št. 9. Konkurni komisar je delnosodni svetnik Peter Keršič, upravnik pa odvetnik dr. Juro Adlešič.

— Izgubljen. V dramskem gledališču se je našla manjša vsota denarja. Kdor ga je izgubil, naj se oglasi pri gledališkem mojstru g. Viljemu Lebnu v dramskem gledališču.

— Malo več olike! V nedeljo se je kakor znano vršil promenačni koncert vojaške godbe, ki ga je priredilo Udrženje igralcev, da bi ob tej priložnosti nabralo nekaj prostovoljnih prispevkov za pokritje izdatkov za Borštnik-Verovškov spomenik. Skoro vsak šetalec je radevolle dal prostovoljni prispevek, kdor ne, pa raje ni šel blizu. Ne tako g. Viktor Adamič, ki bi po svoji lastnosti kot višji revident in celo obč. svetnik moral znati pač nekaj več olike, kot jo je pokazal v nedeljo. Ko je pristopil k njemu gospod, vlinudo mu ponudil odznak, ga je g. Adamič tako grobo nahruil in omzerjal, da se je čudimo, kako je to mogoče od človeka, ki se vendar prišteva k olikancem.

— Ali je res? Ako se uresniči vest, ki je došla danes v Ljubljano glede namestitve sodnikov, potem je dobilo naše slovensko sodstvo udarec s kolom po glavi. Naša sodišča, osobito v Ljubljani, so tako preobložena z delom, da res komaj s skrajnim trdom in največjo poštovanostjo zmagujejo svoje delo. Kljub temu moramo priznati, da do danes še ni bilo čuti pritožb in imamo ne samo izborni, marveč tudi poztvovalen in zaveden zbor slovenskih sod-

nikov, katerim je treba izreči vso čast in priznanje za njih poštovanostno delo v tako nevarnih in težkih časih v teh razmerah in pri teh plačah. Danes se je namreč raznesla vest, da je vlada uknila namestitev 32 izpraznjenih sodnijskih mest v Sloveniji. Ta vest je povzročila veliko razburjenost, ki je popolnoma upravičena. — Nagle in površne sodbe ne morejo biti pri še tako dobrih sodniških vedno dobre sodbe in s površnim delom na sodišču se kopije ugled prvi instanci v državi, ki naj doli pravico.

— Tatvina pri dr. Kokalu in Danilo Cerarju — še vedno nepopolnjen. Pred približno enim letom so se izvršile predrzne tatvine pri raznih strankah v Ljubljani. Ta tatvinska družba je pokradla tudi precej obleke in perila iz podstrešja g. dr. Kokalja. V ukradenem predelanem fraku g. dr. Kokalja je šel baje celo nekdo k poroki. Pokradeno je bilo precej obleke tudi g. Danilju Cerarju. Te tatvine so vzbudile takrat precejšnjo pozornost, osobito je delala nerazumno naša policija, ki je napela vse sile, da bi prišla na sled predrznim tatovom. Dne 14. marca je aretirala policija kot tatove dimnikarja Riharda Kernca iz Ljubljane in dva tovariša. Po prvih preiskavah so Kerncova tovariša — eden izmed njih je bil njegov brat — izpustili. Riharda Kernca pa so izročili preiskovalnemu sodišču. Uvedli so tme, »ito in vestransko tologo preiskavo. Posledica te preiskave je bila, da je bil Rihard Kernc pri sodni obravnavi pred tukajšnjim okrajnim sodiščem oproščen tatvine, obsojen pa je bil na malenkostno kazen samo radi nakupa blaza dvomljivega izvora. O teh tatvinah se je takrat mnogo poročalo in so bila poročila od gotovih strani naravnost tendenciozna. O stvari bomo še poročali.

— Cesarica zastava v Vrtni ulici. Dobra žena, kuharica Kunstleja, 53 letna devica, je napadla dne 8. junja gospo I. S., ker jo je ta ostro prišla, kje da je jedlino orodje, ki je zmanjkalo. Gospa S. je klicala pomoč in prišla je 7 letna hčerka Maša, ki je letela po stražniku. Toda stražnik je prišel že post festum. Gospa S. je bila vsa krvava in razpraskana, huda kuharica pa se je spomnila šele drugi dan, da jo je gospa ugriznila v prst in se je z njeno krvjo okrvavela. Kunstleja je trdovratno vstrajala pri svoji trditvi in gospa S. je bila pri okr. sodišču tudi obsojena. Vzklicno sodišče je še enkrat zaslišalo vse priče in je gospo S. oprostil. — Med dokazovanjem pa se je zvedela tudi zanimivost, da je bila baš ta dobra žena ona, ki je brez naloga, samovoljno in brzokotne iz same kljubovalnosti obsila ob priliki smrti našega kralja v Vrtni ulici staro cesarsko črno-zloto zastavo. Kuharica, ki je napravila viis skrajno zvite, klepetave in zagrizene ženske se je potuhnila in se izgovarjala kot nedolžen otrok, ki niti ne ve, kaj pomeni zastava. Odsila je s celim prstom in jezikom, zaslužila pa bi v resnici zatožno klop.

— Brez Ljubljane ne morem živeti, tako je rekla okrajnemu sodniku neka ženska, ki se je klub prepovedi že parkrat povrnila v mesto. Sodnik seveda te pobožne želje ni mogel upoštevati in jo je obsodil. Njej se je pridružil pred par dnevi neka Helena Završanova iz Polhovca Gradca, ki je bila že leta 1896 izgnana iz Ljubljane kot nevarna tatvica. Bila je takrat že 15krat kaznovana. Ker je bila uverjena, da je policija na njo že pozabila, se je naselila zopet stalno v mesto. Toda eden njenih starih znancev detektiv jo je spoznal in zopet — aretiral.

— Obsojen izizvač. Svoječasno smo poročali, da je dne 4. julija med vožnjo v goranskem vaku g. Jerman silno napadel iz Kranja vračajoče se Sokole in pri tem rabil psovke, ki jih čujemo običajno le od posetnih surovev. Lotil se je posebno načelnika viškega Sokola Thalerja, katerega je z al psom in mu očital, da ne zasluži drugega kot da bi ga obselil. Ko so ga prišli na kolodvoru, da se je moral legitimirati, je psovke ponovil in pristavil, da je sramota za Sokolstvo, da ima takega človeka v svojih vrstah. Pri prvi obravnavi se je zagovarjal, da Thalerja ne pozna in da je imel v mislih le nekega Meseca, s katerim je bil skupaj pri voljaki. Dognalo pa se je, da je res izgovoril ime Thaler. Bil je obsojen na 2000 kron denarne kazni. Pri včerajšnji vzklicni obravnavi je ponavljal svoj zagovor in je navajal nove priče. Vzklicni senat je vzklicno zavrnil glede krivde in kazni ter obsodil vzklicatelja na stroške vzklicnega postopanja.

— Tatvina v Lichtenhurnu. Predvčerajšnjem popoldne med 3. in 4. uro je ukradel neznan tat iz dvorišča Lichtenhurnovega zavoda na Poljanski cesti eno vrečo pšenice, eno ruho, predpasnik in nekaj žakljev. Tat je prišel in odšel preko zida od sosednjega dvorišča in je moral lokalne razmere prav dobro poznati.

— Okradena natakarija. V gostilni pri Stefanu je ukradel dne 18. t. m. od sedaj še nepoznat prijazen gost natakariji Rozi Kuk znesek 3400 kron v raznih bankovcih.

— Nepoštena služkinja. Margareti Jerob v Gledališki ulici je ukradla služkinja Marija Bizil iz Gorice pri Moravčah več obleke in perila v skupni vrednosti okrog 3000 kron. Biziljova je neznano kam pobegnila.

— Ukradeno kolo. Iz veže št. 5 v Sodni ulici je ukradel neznanec lastniku anončne pisarne v Sodni ulici Drago Beselaku skoro novo kolo znamke »Dürkopp«, vredno 4000 kron. Kolo je bilo zaklenjeno in ga je moral tat odnesti, ali pa ga je odpeljal na vozu.

Maribor.

Dr. Pirkmajer nadomesti dr. Lajnsiča? Med demokratskimi krogi v Mariboru se vzdržujejo in širijo z vso gotovostjo vesti, da pride ptujski okrajni glavar doktor Pirkmajer kot okrajni glavar v Maribor. Kam gre okrajni glavar doktor Lajnsič, o katerem se je že pogosto govorilo, da pride h kak centrali — še ni znano. Koliko je na tej govorici, seveda ne moremo kontrolirati in moramo prepustiti odgovornost demokratom. Nam se zdi ta vest neverjetna. Zakaj, dokler ni poljsnena zadeva okraj. glavarja dr. Pirkmajer, kar se mu je predbalavo javno, toliko časa bi se tudi ne smel v službi povisati. Zakaj iz Ptujja priti v Maribor, če tudi v isti lastnosti, pomeni vendar avanzam. Ali pa je njegova zadeva morda že definitivno rešena? Sicer je pa pri današnjih razmerah vse možno. Če je demokratska vlada nagradila za strankarsko ekspsoniranje prof. Voglarja z ravnateljstvom, ni izključeno, da dr. Pirkmajer, ki se je bolj ekspsoniral za JDS, nagradi z Mariborom. — Ako je pa okrajni glavar Pirkmajer res nedolžen na vsem, kar se mu je predbalavalo javno, potem pa za službi ta »povišek«. Ampak preje bi morala biti javnost obveščena, kaj je dognala o njem disciplinarna preiskava.

Knjigovodski tečaj za obrtnike priredi v Mariboru od 1. nov. nadalje urad za pospeševanje obrti pod vodstvom lepo se razvijaločega »Slov. obrtnega društva«. — Prizlaženih je že 25 obrtnikov. Drugi raj se zglašijo nemudoma v pisarno »Slovenskega obrtnega društva«, Aleksandrova c. 22. Veselo je gledati, kako je naše obrtno društvo agnilno. Komaj je dobro končana razstava, že je poseglo društvo v sedanjost obrtnega stanu. Knjigovodstvo je danes važnejše tudi za obrtnika, kakor je bilo kdaj prej. Brez pravega knjigovodstva si v sedanjih razmerah ne moremo misliti pravega obrtnika. Zato bodo naši obrtniki z veseljem prišli priliko in se udeležiti tega tečaja.

Politični klub NSS ima kakor po navadi sestanek v torek 25. t. m. in društvenih prostorih ob 8. uri zvečer. Zeleti je, da se tega sestanka udeležijo tudi vsi občinski odborniki NSS.

Več gostilničarjev in restavradorjev pod obtožbo zaradi visokih cen letošnjemu mostu, ki se prodaja od 28—48 K. Pozvalo jih je občinsko razsodišče. Kakor je videti deluje mariborsko občinsko razsodišče prav pridno. Kdaj pa začno delovati taka razsodišča v okolici? Potrebno bi bilo prejšelje, drugače se bodo naviljali cen prešlili v okolico. Tudi po drugih večjih krajih naj bi nastopala taka razsodišča, da ne bode že itak ubogo ljudstvo še nadalje izročeno nenasišnim plijavkam.

Bojno igro kubanskih kozakov bodo imeli priliko videti Mariborčani v nedeljo 23. t. m. na Igrišču »ISSK Maribor«, kakor so je videli nedavno Ljubljanci. Igra se proizvajala na v to svrhu dresiranih konjih in je zgodovinskega značaja.

V Pobrežju se ustanovi v nedeljo 23. okt. izobraževalno društvo s pevskim zborom. Sestanek ob 15. uri v šoli. Društvo hoče biti strogo kulturno društvo, zato naj se udeležijo sestanka vsi, ki imajo veselje in smisel za to. Z izobražbo dvignemo tudi delavca in obrtnika do samostojnosti, da ne bode slepo hlačeval drugim, ampak mislil s svojimi možgani. Širite torej izobražbo med ljudstvom in koristili ste mu več, kakor z vso politično gonjo!

Avtomobil, ki se je vozil v torek pri Hočah, ni last okrajnega glavarstva, ampak okrajne gradbene sekcije v Mariboru, ki je podrejeno ne mariborskemu okr. glavarstvu ampak direktno gradbeni direkciji v Ljubljani.

Celje.

Elektrifikacija celjske kotline s talske elektrarne. S tem, kakor poroča »Nova Dobava«, menda ne bo nič. Falska družba je namreč celjskemu konzorcijsko stavila take pogoje, ki so nesprejemljivi. Ako bi celjski konzorcijski te pogoje sprejel, bi to ne pomenilo pocenjenje obrtniških obratov, ampak nasprotno, podražjenje. Zdi se pa, da družba stavi nalašč take pogoje, katerih se ne more sprejeti, samo da bi spravila svoj tok na vsak način v Avstrijo. Naša vlada pa mirno gleda tako početje švicarskih in nemških kapitalistov.

O bivši celjski aprovizaciji se širilo te dni po mestu različne govorice. Izkazalo se je namreč, da župnik Šimic, ki je aprovizacijo zadnji čas vodil, ni imel računov v najlepšem redu, dasiravno je mestnemu bivešemu svetstvu predlagal račune in izkaze, ki so dokazovali visoko aktivnost tega podjetja. Preiskava v tej zadevi še ni končana. (Župnik spada pač v cerkev in ne za vodjo mestne aprovizacije Op. por.)

Uršulni selem v Celju minuli petek je bil močno obiskan od strani trgovcev kakor tudi od strani kupcev. Kupovalo se je precej, dasi se še vedno pozna stagnacija vsled visokih cen. — Poleg splošnega, se je vršil tudi živinski selem istega dne. Živine je bilo dovolj, vendar je bila kupčija mrtva. Mesarji so ponujali za najlepše vole 12 K za krave pa 8 K. Nekaj so po teh cenah tudi kupili. Radovedni smo, za koliko se bo pri nas vsled nizkih cen živine pocenilo meso. — Splošni, kakor tudi živinski selmi se bodo morali v Celju pomnožiti. To je nujna gospodarska potreba. Novi obč. svet bo v tem pogledu gotovo storil vse potrebne korake.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Celju priredi v nedeljo, dne 6. novembra t. l. v zgornjih prostorih Narodnega doma velik zabavni večer. Vsi tovariši in tovaršice, ki so pripravljene sodelovati pri tej veselici, se vabijo k sestanku, ki se vrši v ponedeljek dne 24. oktobra ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih gostilne »Wilson« v Gaberju.

Kako postopajo nekateri celjski hišni posetniki s svojimi najemniki? V Savodnji ima hišo neki višji drž. uradnik. Ta gospod je nekemu svojem najemniku zvišal stanarino, za stanovanje, katero je bilo od izvedenja cenjeno na 40 K za leto 1914 kar na 240 kron. Ker se je ta najemnik, ki je drž. poduradnik očividno previsoko najemnikni upri in se pritožil, ga lastnik hiše sedaj skuša šikanirati na razne načine. Dal ga je odvetniku zaradi dveh kozo, katere redi najemnik na dvorišču, zaradi nekih zabojev, katere ima shranjene na podstrešju itd. ter temu napravil 3800 kron odvetniških stroškov. Odvetnik mu grozi vsled dveh kozo s sodnijsko odpovedjo in pravi, da ima za to »vzroka dovolj«. Ko se je podal ta najemnik v točno odv. pisarno pojasnit zadevo, ga odvetnik demokrat dr. K. niti poslušati ni hotel. Pravi se tukaj: »Plačaj in molči, ali pa pojdeš na cesto.« To je poleg mnogih drugih, samo en slučaj, kako grdo in brezvestno odraja in šikanira nekateri hišni lastniki svoje najemnike. Odgovor je tukaj samo eden: Pristopajmo vsi izkoriščani najemniki k novi najemniški organizaciji, ki se je minule dni ustanovila v Celju.

Prvenstvena nogometna tekma med »Atletiki« in celjsko »Svobodo« se vrši danes v nedeljo ob 3. uri popoldne na Igrišču pri »Skalni kleti«.

Aretrana je bila v Celju radi vlačuganja 35 letna Antonija Rebernak iz Sv. Jerneja pri Konjicah. Svoj čas je bila radi vlačuganja izgnana že iz Maribora.

Poslano.*

Članek v »Jugoslaviji« št. 255 iz St. Pavla pri Prebodu je bil namenjen meni. Kako smešen je dotični dopisovalec in cenitelj kurjih jajc, bodi tukaj kratko povedano: Res je, da sem obesil na moji trgovini tablico »Kupujem sveža jajca po K 5.—«. Čudno se mi pa zdi, zakaj se ni dopisnik dotaknil konkurence, katere plačuje jajca danes po K 6.— (na pr. St. Peter, Polzela, Braslovce). Zakaj grabi dopisnik govedo pri repu, mesto pri rogovi? Kedo povzroča draginjo?

Vlada, katere izdaja izvozna dovoljenja za cele vlake jajc! In zopet vlada, katere skrbi za našo »dobro« valuto! Točasno notira izvozničar za jajca K 6.80 za komad. Prizadeti krogi v St. Pavlu naj uvidijo, kako navija cenene, tisti, kateri jajca tukaj plačuje po 5 kron ali okoličani, kateri jih plačujejo po 6 kron ali izvozničarji, kateri jih plačujejo po K 6.80.

Ne bodem se trudil tukaj opravičevati, smatram pa članek v št. 255 za navadno trgovsko gonjo, umazano konkurenco brez primere. —

Ako bi bilo člankarju res kaj na tem, da pobija draginjo, bi se gotovo v prvi vrsti vrgel na brezposelne davka proste elemente, kateri verizijo v veliko večjem obsegu, kot kramar na deželi, bodisi z jajci ali drugimi deželnimi pridelki.

Gospod neimenovani dopisnik iz St. Pavla, pojdite v Dravograd, Maribor ali Ljubljano. Zagotovim Vas, da se Vam bodo lasje ježili — če ste sploh naše vrste. — Videli bode, kako se izvažajo za malenkostno tujo valuto naši mladi konji, najlepša goveda, najboljši žito in celo — jajca. Gospod dopisnik! pokličite pred »sodišče za pobijanje cen« tiste, kateri res povzročajo draginjo — ako niste Vi med istimi! Jaz sem Vam vedno na razpolago.

Da se razumemo. Posetniki kur zahtevajo danes veliko za jajca, ker stane krma za kure povprečno 10 K za kilogram. Izvozničarji pa veliko plačajo, ker je naša vlada naš denar vrgla v svetovno gnojnico.

Ivan Urek,

St. Pavel pri Prebodu.

* Za »Poslano« odgovarja uredništvo le v toliko, kolikor to določa zakon.

Proda se:

2 VAGONA LEPEGA KROMPIRJA se proda. Naslov pove upravništvo lista. 2144

GLASOVIR

v dobrem stanju se ceno proda. F. Marinko, fotograf, Poljanska c. 13. 2145

POSESTVO

ki se nahaja v dobrem stanju, poslople komplementu s pohištvo 5 goved, 28 orolav zemlje, blizu Poljčan. Več se izve pri Antonu Wirte, Križni vrh, Poljčane. 2147

POZOR! ZIMA. POZOR! Zimo vsake vrste izdeluje in prodaja Lovro Ješetova vdova, zimopreja, Stražišče pri Kranju. Vzorci na razpolago, poštnine prost. 1739

VILA

z 1 oralom vrtno zemljo blizu mesta se proda. Gornji Breg 21, pri Ptulju. Posesnica Barbara Paar. 2150

Službe:

ABSOLVENTINJA TRG. TEČAJA večša slovenske stenografije, strojeplaja in vseh pisarniških poslov želji primerne službe, kjerkoli, tudi na deželi. Ponudbe prosil pod »Marilija« na upravo lista. 2149

SLIKARSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Jemc, Bled. 2141

KOT VODJA DELAVNICE

</

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš nad vse ljubljeni sin, brat in svak, gospod

ing. LUDOVIK BONČA

rud. kom. pri osr. uradu mont. obratov v Ljubljani

dne 17. t. m. ob pol 17. uri v Hotiču pri Litiji v najboljšem razmahu svojega nadejane življenja v starosti 28 let nenadoma preminul.

Vse, ki so poznali njegov blagi značaj in njegovo plemenito, blago srce in mišljenje, prosimo, da ga ohranijo v najblažjem in najlepšem spominu.

Nepozabnega pokojnika smo danes ob 11. uri dopoldne v prijazni vasi Vače pri Litiji položili v prezgodnji grob.

Zahvala.

Vsem onim, ki so ob nenadni bridki izgubi našega ljubelega sina, brata in svaka g

ing. LUDOVIK BONČA

rud. kom. pri osr. uradu mont. obratov v Ljubljani

z nami srčno čutili se tem potom javno zahvaljujemo. Naša najlepša zahvala.

Prav prisrčno se zahvaljujemo g. županu občine Hotič za njegovo pijeteto, g. organistu, ter rodbini g. Antona Zarnika na Vačah za njih človekoljubno delo in podporo.

Hvala Vam, vrli vaščani, ki ste nam s svojim sočustvovanjem, plemenitim delom, blagim mišljenjem pomagali v zadnjem trenutku, prosimo Vas, da ohranite ranjkega v blagem spominu.

Vence v duhu pokojnika odklanjamo.

Prosimo pa vse one, ki bi hoteli počastiti njegov spomin, da store to s prispevki za »Jugoslovansko Matice«.

Vabilo na subskripcijo delnic.

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z vzkladiščenjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smetišče) in na ta način nudila vsem stanovskim tovaršem ugodnosti, katerih danes pri raznih zasebnih spediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, upoštevajoč to obče koristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“

mednarodne, trgovske, in skladiščne delniške družbe v Mariboru

z delniško glavnicco Din. 1.000.000.—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921 VI. števil. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra, števil. 7008, oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani. Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100.— za komad, glasečih se na prinosca.

Razni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev na vsako delnico.

Nominalni znesek po Din. 100.— in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu.

Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921.

Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembrom 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.

Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe »Orient«.

Kot subskripcijska mesta fungirajo: Centralna banka v Zagrebu in njene podružnice; Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice; Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, njene podružnice in afilijacije; Mariborska eskomptna banka in njene podružnice; Gradjanska banka v Beogradu in njene podružnice in vsi trgovski gremiji in trgovske zadruge.

Vabimo Vas v svoj krog, da si ustanovimo mogočno stanovsko spedijsko družbo, katera nas bode rešila odvisnosti in izžemanja raznih izkoriščevalcev našega stanu.

Družba ustanovi podružnice v Ljubljani, Beogradu, Subotici, Rakeku, Splitu, Barožu, Solunu in Konstantinoplu.

Organizirajmo se, ker edinole v organizaciji je moč.

Podpisujte torej delnice naše »ORIENT«, mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Bratje Tavčar, industrijalet v Mariboru.
Franc Gulda, trgovec v Mariboru.
Ivan Korajla, trgovec v Mariboru.
Peter Majdič, industrijalet v Celju.
J. Medved, veletrgovec v Ljubljani.
Hinko Pogačnik, industrijalet v Rušah.
Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani.
Vilko Welzel, trgovec v Mariboru.
Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru.
Gustav Bernhard, trgovec v Mariboru.
J. Samec, veletrgovina v Ljubljani.
A. & E. Skaberne, veletrgovina v Ljubljani.
Josip Rosenberg, industrijalet v Mariboru.
Anton Tonejc in dr., import in eksport v Mariboru.
Aljož Žnidaršič, trgovec v Mariboru.
Eksportno društvo Mathels, Suppanz in dr. v Mariboru.
Jos. Šerec, trgovec v Mariboru.

»Drava«, lesna in industrijska d. d. v Mariboru.
Matej Hedžet, veletrgovec v Ljubljani.
Ivan Lialinger, veletrgovec v Ljubljani.
Franjo Čuček, industrijalet v Ptuj.
Alols Senčar, trgovec v Ptuj.
Miloš Gmrs, glavni tob. žal. v Mariboru.
Franc Starčič, trgovec v Mariboru.
M. Berdajs, trgovec v Mariboru.
Karl Haber, trgovec v Mariboru.
Prva Mariborska tov. mla. v Mariboru.
Ing. Himmler, Adolf, eksp. v Mariboru.
Kobi Drago, industrijalet v Mariboru.
Viljem Freund, tovarnar v Mariboru.
Jakob Zadravec, industrijalet v Središču.
Karl Pertinač, industrijalet v Celju.
Davorin Tombah, trgovec v Ptuj.
Anton Brenčič, trgovec v Ptuj.
M. E. Šepce, trgovec v Mariboru.
Anton Jurca, industrijalet v Ptuj.

Dražbeni oklic!

Vsled sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 21. oktobra 1921 A I 695/21/25 se bo vršila v prvem nadstropju hiše števil. 7 Stritarjeve ulice v Ljubljani

prostovoljna javna dražba

v zapuščino pokojnem gospodu OTONU SEYDL, zobotehniku iz Ljubljane spadajočih premičnin. Prodajalo se bo v dneh 25. in 26. ter eventualno tudi 27. t. m. vsakokrat zjutraj od 9 do 12 in v popoldne od 3 do 6 ure.

Prodajalo se bo sobno opravo, opravo za čakalnico, obleko, veliko jako lepih zobotehniških instrumentov, zobotehniške stole, umetno zobovje, zlato, ki se rabi za zobotehniko, vse zobotehnične potrebščine, fotografski aparat, razne zobotehnične knjige, 1 tona premoga, dva sežnja drv, železen štedilnik, lovska oprava, razne oljate slike itd. itd.

Ljubljana, dne 21. oktobra 1921.

Dr. Karl Schmidinger l. r.
notar kot sodni komisar.

Zajčje kože kupuje

tovarna klobukov

„ŠEŠIR“ d. d. v Škofji Loki.

Na novo otvorjena

Gostilna „pri Vipavcu“

v Mariboru, Koroška cesta števil. 47.

ima naprodaj različna črna in bela vina na drobno in debelo po različnih cenah od 20 do 24 K liter, in vedno kaj dobrega za pod zob. — Na vrtu kegljišče. — Toplo se priporoča, da se vsak sam o kakovosti in solidnosti prepriča.

Lastnik IZIDOR BENKO.

Mesnate in klobasarske specialitete, slanino, l' mast (specijalna marka). Novost prvovrstne mesnate konzerve, prave kranjske klobase

vedno sveže, takoj dobavljive po najnižjih cenah, priporočajo

Tovarne konzerv in mesnih izdelkov

družba z omejeno zavezo

Vrhnika --- Jugoslavija.

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

Mnogo časa in denarja si prihranite ako takoj naročite

„Ekspres“

kotni računar.

„Ekspres“ je zakonito zavarovan je najmodernejši in najboljši računski stroj za množenje in deljenje.

„Ekspres“ je najcenejši računski stroj ter stane s poštnino vred vzorec A 5 din., vzorec B 7 din.

Naroča se direktno pri razpošiljalni tvrdki „ZVEZNI TRGOVINI“ r. d. z o. z. v Ljubljani.

Gumijeve cevi

za vodo; plin, zrak, vino, žganje, spiralne za paro in visok pritisk dalje: kavčukove plošče, vsako vrsto asbesta, klingerita, kopolje za vlaganje i. t. d. ima trajno veliko zalogo

„PROMET“ teh. ind. podjetje Ljubljana.

POZORI!

BANKE, GROSISTI, TOVARNE!

NAJCENEJŠA IN NAJBOLJŠA REKLAMA JE ZEPNI REKLAMNI

:-: KOLEDAR :-:

ZA LETO 1922.

LICNE ZEPNE REKLAMNE KOLEDARJE ZA LETO 1922 V DVEH LICNO IZDELANIH OBLIKAH 6x4 cm IN 12x7 cm IZDELUJE VSAKO MNOŽINO V NAJKRAJŠEM CASU

== ZVEZNA TISKARNA IN KNJIGARNA V LJUBLJANI. ==

ZAHTEVAJTE OFERTO!

ZAHTEVAJTE OFERTO!

Zdraviliški dom na Bledu

se odda za dobo treh let v najem.

Ponudbe je vložiti do 20. novembra 1921 pri županstvu občine Bled, kjer so tudi podrobni podatki in pogoji na vpogled.

Premog premog

prvovrsten

kosovec in orehovec po zelo nizki ceni, dobavljiv takoj in za stalno.

Vprašanja pod „premog“ na upravo lista.

Dobava samo v vagonih.

Oglašujte v „Jugoslaviji“!